

JONGE ACADEMIE WIL NIET-ACADEMICI MEER BETREKKEN BIJ WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Gewone burgers zijn de toekomst van de wetenschap

De Jonge Academie, een groep jonge Vlaamse versers uit verschillende disciplines, wil voor haar wetenschappelijk onderzoek meer de hulp inroepen van burgers, amateurs en niet-academici. De zogenaamde 'burgerwetenschap'.

VAN ONZE REDACTEUR
MAARTEN GOETHALS
BRUSSEL

Waarin ligt precies het nieuwe van deze *Citizen Science*? Simpel: in het actief betrekken van burgers. Hoe? Dat kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door 'gewone mensen' allerlei data te laten verzamelen, die achteraf geanalyseerd worden. Of, iets moeilijker, door hen mee te laten denken over een complex probleem, in de hoop dat de massa meer weet dan een enkeling. In Vlaanderen gaat het om een nieuw, grotendeels onbekend fenomeen, al speelt de universiteit van Antwerpen op dat vlak wel een pionierrol met AIRbezen. Om de luchtkwaliteit te meten in bepaalde delen van de provincie, deelde onderzoeker Roeland Samson een 700-tal aardbeiplantjes uit die enkele maanden op de vensterbank van inwoners moesten staan en die dienden als biologisch meetpunt voor fijn stof. Een succesformule, zo bleek. 'Dat soort experimenten verklaart immers de kloof tussen de wetenschappelijke praktijk en de burger', zegt professor Violet Soen (KU Leuven) van de Jonge Academie. 'Zo kunnen mensen via *Citizen Science* een bepaalde interesse of bezorgdheid op de wetenschappelijke agenda

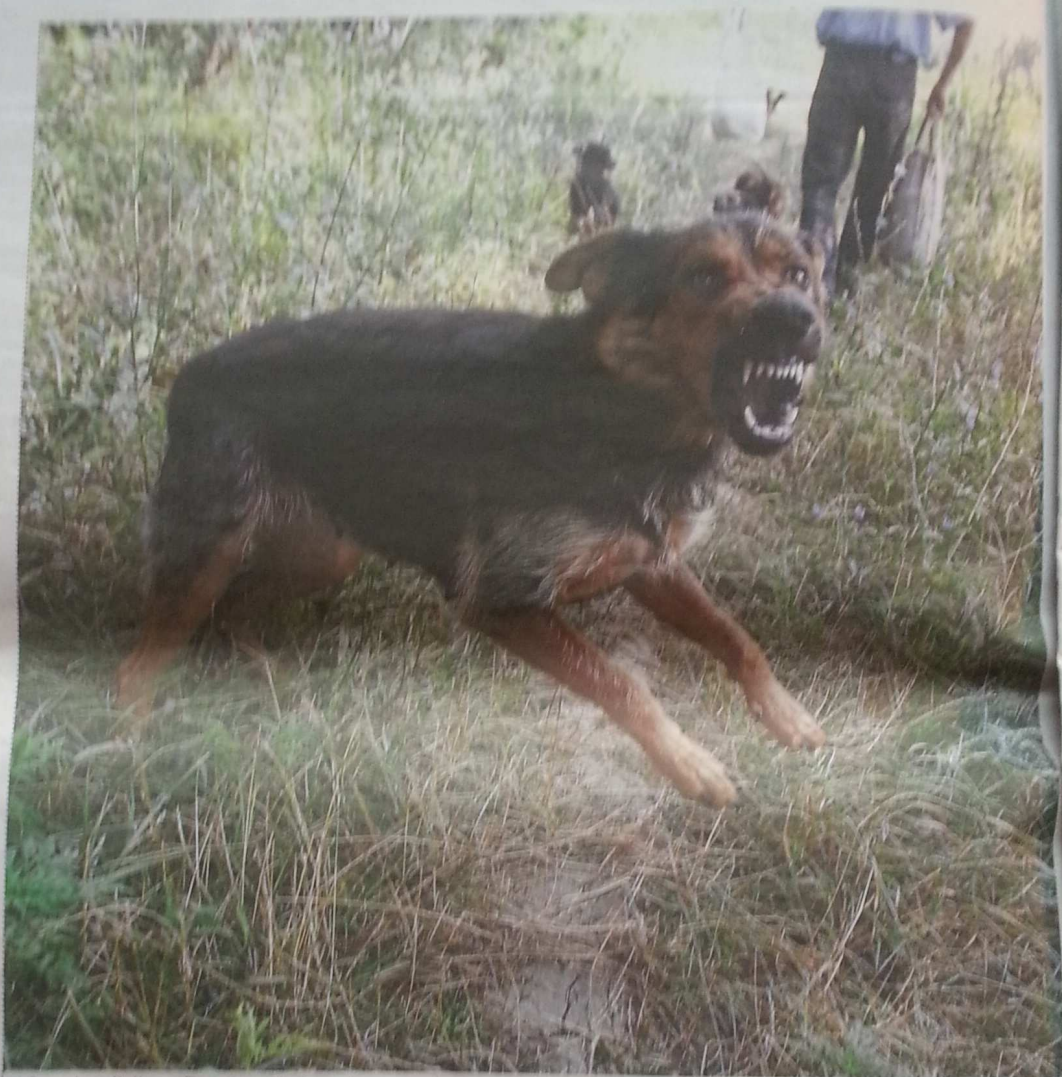
'In Schotland is een algemeen beleid rond burgerwetenschap ontwikkeld. Waarom dan ook niet in Vlaanderen?'

VIOLET SOEN (KU LEUVEN)

plaatsen, en krijgen daarvoor ook iets concreet terug. Aardbeien in het geval van AIRbezen. Onderzoekers kunnen op hun beurt op een snelle manier veel informatie verzamelen. Win-win dus.'

Zelf wil Soen een project opstarten waarbij ze samen met vrijwilligers in de archieven wil duiken, op zoek naar een duizendtal oude, historische teksten. 'Als ik dat alleen moet doen, ben ik lange tijd bezig. Met de hulp van anderen kost het mij misschien maar vijf maanden.'

Samen met wetenschapsmagazine *Eos* lanceerde de Jonge Academie eind vorig jaar een website waarop onderzoeken kunnen worden gepresenteerd. Nu start ze ook een lobby-rondje langs de rectoren en bevoegde ministers om steun te vinden. 'In Schotland kan het, een algemeen beleid ontwikkelen', weet Soen. 'Dus waarom niet in Vlaanderen? Men kan binnen het onderzoeksbudget de *Citizen Science*-beweging erkennen en projecten langer dan vier jaar financieren. Dit zal allemaal bijdragen tot een nieuwe vorm van kennisproductie waarvan iedereen profiteert! www.iedereenwetenschapper.be

De universiteit van Tennessee doet een beroep op burgers om het gebit van honden te analyseren. © Reuters

1 Analyseer hondengeblaf

De universiteit van Tennessee in de Verenigde Staten zoekt vrijwilligers om naar het gebit van honden, wolven en coyotes te luisteren. Iedereen met een beetje vrije tijd en een computer kan meedoen. Bedoeling van het experiment? De communicatie van de dieren ontrafelen, soort per soort. De medewerker krijgt verschillende fragmenten te horen en moet dan op een bijbehorende afbeelding het aantal honden aanduiden en het verloop van het gebit. (gom)

2 Poets een menselijk skelet

Een negenjarige jongetje, studenten, gepensioneerden, huisvrouwen: VUB-onderzoekster en antropologe Marit Van Cant kon vorig jaar 25 dagen lang rekenen op 46 vrijwilligers voor het schoonmaken van oude menselijke skeletten, uit de grond gehaald in de buurt van Delfze. Van Cant groef die op in het kader van haar onderzoek naar het gezondheidsprofiel en de pathologieën die meer voorkomen in rurale dan in stedelijke gebieden. Haar oproep naar hulp werd breed gedeeld, omdat mensen, zo zei ze, op die manier iets bijleerden over hun omgeving en over hun eigen skelet. (gom)

3 Begraaf theezakjes in tuin

Heeft de opwarming van de aarde effect op de afbraaksnelheid van plantaardig materiaal? Om die vraag te beantwoorden doet de universiteit van Utrecht een beroep op iedereen die een tuin heeft en die af en toe een kop thee drinkt. De onderzoekers vragen namelijk om een ongebruikt zakje groene thee en een zakje rooibos thee te begraven onder de grond, ongeveer acht centimeter diep. Om het na drie maanden weer op te graven, en te drogen op een zonnige plek. Ten slotte moet de burger-wetenschapper het zakje wegen en de gegevens invoeren op een site. Het verschil in gewicht zegt iets over de snelheid en de hoeveelheid aanmaak van CO₂. (gom)